

DE NOORDWIJKSE METHODE

Leerlingboekje

Groep 5 + 6

Thema Oceanen

Uitgewerkte lessen

1. Het grote waterboek
Sluit aan bij de startweek

2. Atlantis
Sluit aan bij atelier geschiedenis

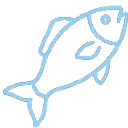
3. De man met de zeegroene ogen
Sluit aan bij atelier techniek

4. Beestige duo's
Sluit aan bij atelier biologie

5. Het gevaarlijke lampje van diepzeehengelvissen
Sluit aan bij atelier biologie

6. Waar zijn de vissen in de Waddenzee gebleven?
Sluit aan bij atelier biologie

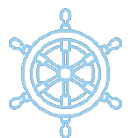
7. Badeendje maakte wereldreis
Sluit aan bij atelier aardrijkskunde

8. Lampje
Sluit aan bij atelier techniek

9. Plastic soep surfer
Sluit aan bij atelier aardrijkskunde

10. Het scheepvaartmuseum
Sluit aan bij atelier geschiedenis

11. Het scheepsjournaal van kapitein Abdi
Sluit aan bij atelier geschiedenis

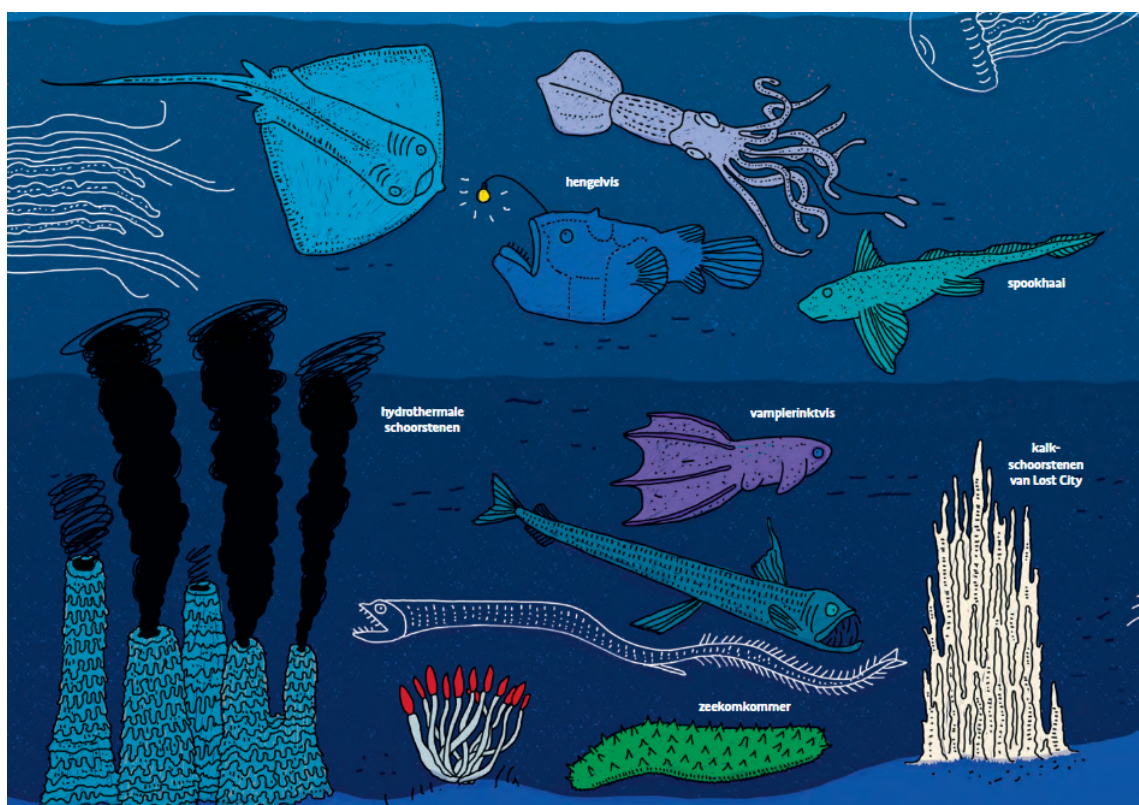

1. Het grote waterboek

Informatieve tekst - Thematekst

Sluit aan bij de startweek

Hoofddoelen

Onderzoekend lezen	Ik kan belangrijke informatie uit een tekst halen.
Mondelinge taalvaardigheid	Ik kan gesprekken voeren om informatie en meningen uit te wisselen.
Schrijven	Ik kan een rijmend gedicht schrijven.

Leestekst

Het grote waterboek, Sarah Garré, Marijke Huysmans & Wendy Panders (ill.), Lanno, 2021. Pagina 12-13: Zeeën en oceanen.

https://www.rijketeksten.org/sites/default/files/downloads/Het-grote-waterboek_p.-12-13-16-17.pdf

Woordenschat

de vlakte (gebied), het klimaat, de eb, de vloed, de kwaliteit, verkennen, overleven, de oceaan, de diepte, schatten, de onderzeeër, het schelpdier, de planeet, getijden, de wetenschapper

1A Introductie

Taalronde stap 1: Voorkennis activeren

Geef antwoord op de Denkbubbelvraag:

Wat denk jij dat je tegenkomt in de volgende laag van de oceaan?

1B Betekenisronde

Lees nu de tekst

Taalronde stap 2: Coöperatieve werkvorm

Loop rond in de klas.

Als de juf / meester klapt zoek je een duo.

Bespreek samen de vraag die de juf / meester stelt.

Taalronde stap 3: Feit of eigen ervaring

Denk na over de Denkbubbelvraag:

Welk feitje over de oceaan vind jij het leukst om te vertellen aan de klas?

Wat heb je zelf meegemaakt in of rond de oceaan?

Vertel een feit uit de tekst, een ander oceaanweetje of iets wat je zelf hebt meegemaakt in of rond de oceaan.

2 Detailronde

Taalronde stap 4: Lijstje

Bekijk het blad en denk na over de Denkbubbelvragen:

Hoe weet ik of een weetje echt klopt?

In welk vak past mijn weetje het best?

Vul het blad in met weetjes over de oceaan.

Vul ten minste drie vakken.

Taalronde stap 5: Uitwisselen

Maak tweetallen.

Vergelijk de weetjes die jullie hebben opgeschreven en beantwoord de Denkbubbelvragen

Hoe kun je controleren of het weetje van je klasgenoot klopt?

Heb jij dezelfde weetjes opgeschreven als je klasgenoot? Of heb je hele andere weetjes opgeschreven?

Neem minstens twee weetjes van je klasgenoot over.

3 Contextronde

Taalronde stap 6: Gedicht

Denk na over de Denkbubbelvragen:

Hoe voelt de oceaan zich over de verschillende weetjes?

Welk weetje past het best aan het begin van je gedicht, en welk aan het einde?

Mag een gedicht dingen zeggen die niet helemaal waar zijn?

Welke weetjes in jouw gedicht moeten kloppen?

Schrijf een rijmend gedicht van minstens 8 regels (groep 5) of 16 regels (groep 6).

Schrijf het gedicht alsof je de oceaan bent. Je schrijft in de ik-vorm.

Verwerk ten minste drie weetjes in het gedicht.

Verdiepingsopdracht: Een andere wending

De oceaan heeft tegen jou gepraat. Wat zeg jij terug? Denk na over de

Denkbubbelvragen:

Wat heeft de oceaan met jou te maken?

Wat zou jij de oceaan willen beloven of vragen?

Wat vind je belangrijk om te vertellen tegen de oceaan?

Schrijf een antwoord van 8 regels die rijmen. Reageer op minimaal één weetje uit het gedicht van de oceaan.

Zet je antwoord onder je gedicht.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Taalronde stap 7: Feedback geven en ontvangen

Werk in tweetallen of in groepjes

Bekijk elkaars werk.

Geef een top en een tip.

Gebruik de Denkbubbelvragen om een tip en een top te geven.

Wat vind jij goed aan het gedicht van de ander?

Welke tip helpt de ander echt om zijn/haar tekst beter te maken?

Taalronde stap 8: Je gedicht verbeteren

Bekijk de Denkbubbelvragen en verbeter jouw gedicht.

Welke tip die je kreeg is het belangrijkste om te gebruiken?

Wat was eerst nog niet goed en heb je nu verbeterd?

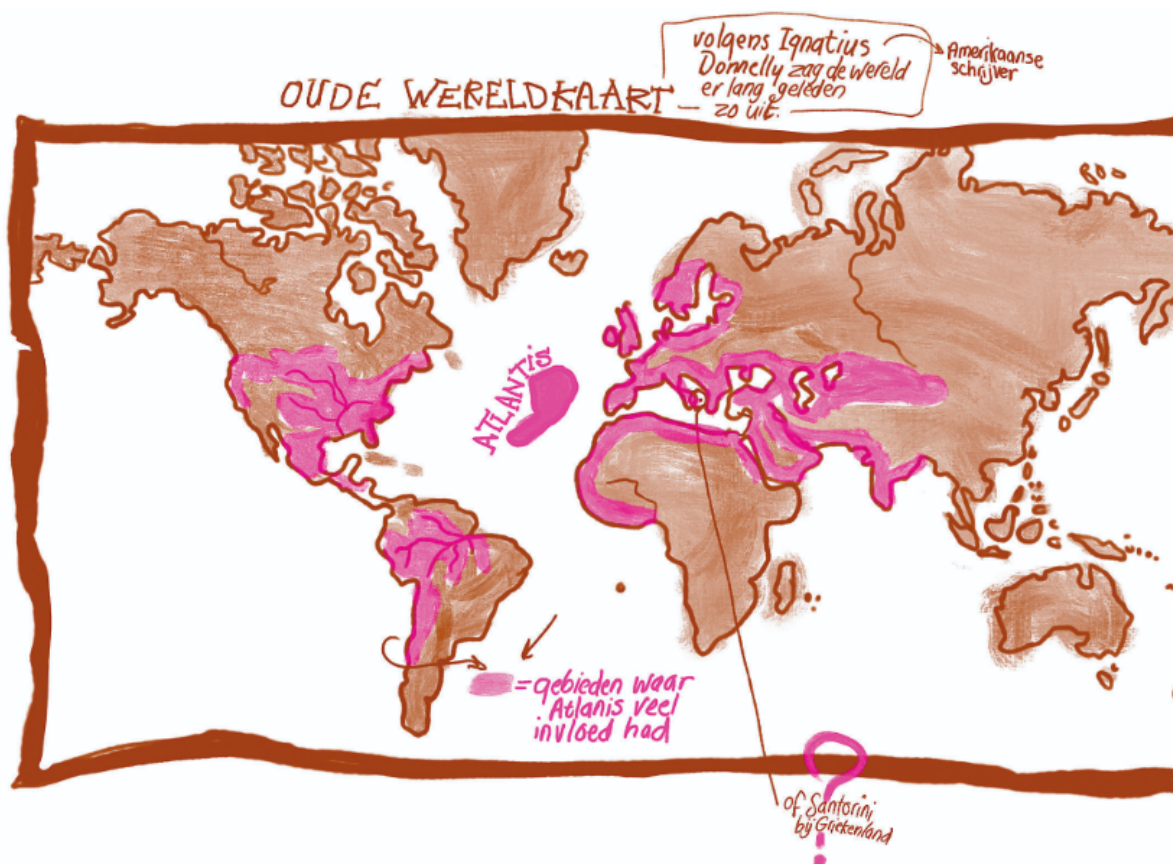

2. Atlantis

Informatieve tekst – Thematekst

Sluit aan bij atelier geschiedenis

Onderwatermysterie ATLANTIS

Hoofddoelen	
Onderzoekend lezen	Ik kan aantekeningen maken bij een verhaal en dit overzichtelijk weergeven.
	Ik kan belangrijke informatie uit een tekst halen.
	Ik kan van een gelezen tekst onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken.

Leestekst

De tekst is te vinden via de volgende link:

<https://www.rijketeksten.org/sites/default/files/downloads/Kleyngeld-Het-Grote-Mysterieboek-Atlantis.pdf>

Woordenschat

Eens, het aantal, het kanaal, zuid, de richting, verstoppen, het centrum, de inwoner, de kennis, verzinnen, eerder, leiden, bekend zijn, modern, precies, interesseren, de legende, de zeevaarder, hebberig, de beschaving, misbruik maken van

1A Introductie

Opdracht: Verzonken stad

Bekijk de afbeelding goed. Geef eerst in je hoofd antwoord op de Denkbubbelvragen. Bespreek de antwoorden daarna met degene naast je en deel jullie ideeën met de klas.

Wat zie je? Wat zou hier gebeurd kunnen zijn? Waar doet dit je aan denken?

Opdracht: Samenvatten stap 1

Doe stap 1 van de schrijfkaart *Hoe schrijf ik een...? Samenvatting*. Bekijk de kaart op de eerste pagina goed. Overleg in je groepje de Denkbubbelvragen.

Welke werelddelen of gebieden herken je?

Waar denk je dat de tekst over gaat?

Wat vind je vreemd aan deze kaart?

1B Betekenisronde

Lees nu de tekst klassikaal hardop

Opdracht: Samenvatten stap 2 en 3

Bekijk de schrijfkaart *Hoe schrijf ik een...? Samenvatting*. Bespreek in tweetallen stap 2 en stap 3.

Opdracht: Interview

Vorm tweetallen. Een iemand doet alsof diegene een bewoner uit Atlantis is. De ander interviewt de bewoner. Je mag de Denkbubbelvragen gebruiken, maar kunt ook zelf vragen verzinnen. Wissel daarna van rol.

Hoe zag Atlantis eruit?

Hoe was het leven in Atlantis?

Waar hielden de bewoners zich mee bezig?

2 Detailronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Waar ligt Atlantis?

Zoek in de tekst naar details over de mogelijke locatie van Atlantis. Pak een atlas. Zoek in tweetallen naar een plek op de wereld waar Atlantis geweest zou kunnen zijn.

Opdracht: Samenvatten stap 4 en 5

Luister naar de instructie van de juf / meester en volg stap 4 en 5 van de schrijfkaart *Hoe schrijf ik een...? Samenvatting?* Vul het bouwplan op de andere kant van de schrijfkaart in.

Opdracht: Strip Atlantis

Maak een strip over de mogelijke geschiedenis van Atlantis met minstens 4 plaatjes. Gebruik je kernzinnen/kernwoorden als uitleg bij elk plaatje. Zet pijlen tussen de plaatjes. Schrijf bij elke pijl waardoor de volgende gebeurtenis werd veroorzaakt.

Welke gebeurtenis leidde tot welke nieuwe gebeurtenis?

Opdracht: Wie is wie?

Maak groepjes van vier. Kijk naar de vier afbeeldingen. Wie zou er op elk plaatje staan? Welke rol had elk personage in de tekst die je hebt gelezen? Verdeel de vier personages en vertel/beeld uit welke emoties dit personage in de tekst ervaarde.

Welke informatie op het plaatje komt overeen met de informatie uit de tekst?

Opdracht: Verwijswoorden (IEP/LIB)

“De eerste verhalen over Atlantis worden verteld door Plato. Dat is een bekende, wijze man **die** leefde in de tijd van de oude Grieken, ongeveer 2500 jaar geleden.”

1. Wie of wat wordt bedoeld met ‘die’?

- A. Een bekende, wijze man
- B. De oude Grieken
- C. Atlantis

“Er zijn ook mensen **die** denken dat Atlantis op een heel andere plek heeft gelegen.”

2. Wie of wat wordt bedoeld met ‘die’?

- A. Mensen
- B. Atlantis
- C. Een heel andere plek

“In 2015 werden bij Sicilië bijvoorbeeld rode munten gevonden, **die** overeenkomen met een beschrijving van de munten van Atlantis door Plato.”

3. Wie of wat wordt bedoeld met ‘die’?

- A. Sicilië
- B. Rode munten
- C. Plato

“De plek in de Atlantische Oceaan, waar Atlantis misschien ooit was, ligt precies tussen twee aardplaten. **Dat** zijn grote stukken steen uit de aardkorst, de buitenste laag van de aardbol.”

4. Wie of wat wordt bedoeld met ‘Dat’?

- A. De plek in de Atlantische Oceaan
- B. Grote stukken steen uit de aardkorst
- C. Aardplaten

“Atlantis is nooit gevonden, maar dat wil niet zeggen dat **het** niet heeft bestaan.”

5. Wie of wat wordt bedoeld met ‘het’?

- A. Atlantis
- B. Gevonden
- C. Dat

3 Contextronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Samenvatting stap 6

Schrijf een samenvatting in eigen woorden op in je schrift. Gebruik de schrijfkaart *Hoe schrijf ik een...? Samenvatting* en het ingevulde bouwplan van stap 4 en 5. Geef je samenvatting een titel en maak gebruik van tekstkopjes en alinea's om je samenvatting overzichtelijk te maken.

Opdracht: Podcast vergelijken

Luister naar een podcast over Atlantis via de volgende link:

<https://www.wetenschapje.be/podcast/episode/5a016150/41-heeft-atlantis-ooit-bestaan> (17:11 min). Vergelijk de informatie uit de podcast met de gelezen informatie uit de tekst. Schrijf de overeenkomsten en verschillen op een double bubble map.

Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen de informatie uit de tekst en de podcast?

Welke informatie vind ik interessanter?

Opdracht: Ansichtkaart

Ontwerp een ansichtkaart uit Atlantis. Op de voorkant teken je de stad zoals hij er misschien ooit heeft uitgezien. Op de achterkant schrijf je je ervaringen in de stad. Gebruik de Denkbubbelvragen.

Hoe zou het leven in Atlantis eruit hebben gezien?

Hoe voelde je je?

Wat heb je meegemaakt?

Hoe zou Atlantis eruit hebben gezien?

Verdiepingsopdracht: Toekomstig nieuwsbericht

Schrijf een toekomstig nieuwsbericht waarin bekend wordt dat Atlantis gevonden is. Denk na over de Denkbubbelvragen.

Wanneer is informatie geloofwaardig?

Wat voor bewijs is er gevonden om het bericht geloofwaardig te maken?

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Opdracht: Samenvatting stap 7

Lees je samenvatting opnieuw. Controleer of alle belangrijke informatie uit de tekst erin staat (Stap 7 van de schrijfkaart *Hoe schrijf ik een...samenvatting?*). Pas je samenvatting aan als dat nodig is.

Wat moet ik nog aanpassen aan mijn samenvatting?

Woordenschatopdracht: Pannetje-pannetje

Schrijf twee/drie themawoorden uit de tekst op losse papiertjes. Vorm tweetallen en ga in groepjes van zes zitten. Vouw de papiertjes dubbel en leg jullie woorden in een bak in het midden. Probeer met je duo zoveel mogelijk woorden te raden.

- Ronde 1: omschrijven
 - In 30 seconden mag een iemand uit een duo zoveel mogelijk woorden omschrijven aan zijn partner. Is het goed? Dan mogen jullie het kaartje houden. Na 30 seconden is het volgende duo. Als alle kaartjes op zijn, wordt er geteld hoeveel kaartjes elk duo heeft. Dan gaan de kaartjes terug de bak in.
- Ronde 2: uitbeeldronde
 - Beeld zoveel mogelijk woorden uit aan je partner in 30 seconden. Als je uitbeeldt, mag je niet praten. Tel de punten als alle kaartjes op zijn.
- Ronde 3: een woord
 - Gebruik één woord om het woord op je kaartje te omschrijven. Het woord mag niet op je kaartje staan. Probeer zoveel mogelijk kaartjes te omschrijven in 30 seconden. Tel de punten als alle kaartjes op zijn.
- Bonusronde: een geluid
 - Omschrijf het kaartje met alleen een geluid. Je mag niet praten of gebaren maken. Tel de punten als alle kaartjes op zijn.

Welk duo heeft over alle rondes heen de meeste punten verzameld?

3. De man met de zeegroene ogen

Amuserende en ontspannende tekst – Jeugdliteratuur

Sluit aan bij atelier techniek

Hoofddoelen	
Taalbegrippen	Ik weet wat het verschil is tussen letterlijk en figuurlijk spraakgebruik.
Onderzoekend lezen	Ik geef de tekst betekenis door er een beeld bij te vormen in mijn hoofd.

Leestekst

De tekst is te vinden via de volgende link:

<https://www.rijketeksten.org/sites/default/files/fragments/Koos%20Meinderts%20-%20De%20man%20met%20de%20zeegroene%20ogen%202.pdf>

Woordenschat

De grens, eens, aanspoelen, de kokosnoot, de landkaart, de tafel dekken, de kajuit, iemand opwachten, de ster, het drijfhout, de schat

1A Introductie

Opdracht: Verzin een verhaal

Kijk naar de plaatjes. Verzin in tweetallen een verhaal bij de plaatjes.

1B Betekenisronde

Lees nu de tekst klassikaal hardop

Opdracht: Gebeurtenissen

Vorm tweetallen. Leg de gebeurtenissen in de juiste volgorde.

Opdracht: Wat wordt er bedoeld?

Luister naar je juf/meester.

Vorm tweetallen. Leg aan elkaar uit wat er bedoeld wordt in elke van de volgende zinnen:

- De wind floot.
- Hij luisterde naar het zingen van de zee.
- Hij schrok wakker van een fluisterend zinnetje, dat als een treintje onafgebroken rondjes reed in zijn hoofd.
- Hij voer overdag op de zon en 's avonds op de sterren.

Wat betekent elke zin?

2 Detailronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Figuurlijke zinnen speuren

Zoek de figuurlijke zinnen in de tekst en schrijf ze op. Schrijf ook voorbeelden van zinnen waar letterlijk taalgebruik gebruikt wordt. Daarna bespreek je je gevonden zinnen met je buurman.

Is het letterlijk of figuurlijk?

Hebben jullie dezelfde zinnen als figuurlijk taalgebruik aangewezen? Waarom wel of niet?

Opdracht: Ren je rot

Luister naar je juf/meester. Is de zin letterlijk of figuurlijk bedoeld? Ren naar de juiste hoek van het lokaal.

Is het letterlijk of figuurlijk?

Opdracht: Tekening

Kies een zin die je gearceerd hebt als figuurlijk taalgebruik. Maak een tekening van hoe de zin eruit zou hebben gezien als het letterlijk bedoeld was. Probeer ook een tekening te maken van de figuurlijke betekenis. Schrijf erbij wat de schrijver met de zin uit de tekst bedoeld heeft.

Hoe zou de zin eruit hebben gezien als deze letterlijk bedoeld was?

Lukt het ook om de figuurlijke betekenis te tekenen?

3 Contextronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Einde verhaal

Verzin een einde bij het verhaal en schrijf hier een toneelstukje over. Beantwoord eerst de Denkbubbelvragen. Gebruik als personages in ieder geval:

- De man met de zeegroene ogen
- De vrouw
- Een verteller. De verteller moet minstens drie keer figuurlijk taalgebruik gebruiken in zijn zinnen.

Je mag ook nieuwe personages toevoegen aan het verhaal.

	Wat gebeurt er nadat de man met de zeegroene ogen zegt 'Ik blijf tot ik de schat heb gevonden.'
	Wat voor figuurlijk taalgebruik kan ik zelf verzinnen?
	Wat voelt elk personage?
	Waar speelt het einde van het verhaal zich af?

Opdracht: Figuurlijk taalgebruik om jezelf te omschrijven

Beschrijf jezelf met figuurlijke zinnen.

Denk eerst na over jezelf door de Denkbubbelvragen te beantwoorden.

	Hoe zie ik eruit?
	Hoe ben ik?
	Wat vind ik leuk?
	Waar ben ik goed in?
	Wat speelt er zich af in mijn hoofd?
	Wat past echt bij mij?

Probeer jezelf niet alleen gewoon te beschrijven, maar bedenk een beeld dat bij jou past.

Bijvoorbeeld: Niet, "Ik ben heel druk" (letterlijk) maar "Ik ben een stuiterbal die alle

kanten op stuitert” (figuurlijk). Niet: “Ik denk veel na” (letterlijk), maar “Mijn hoofd is een computer die nooit uitgaat” (figuurlijk). Denk na over de Denkbubbelvragen.

Welke figuurlijke zinnen kan ik verzinnen?

Welke beelden kunnen gekoppeld worden aan wie ik ben?

Teken een silhouet van jezelf op een papier en schrijf daaromheen minstens 5 figuurlijke zinnen over jezelf. Probeer bij iedere zin een beeld te bedenken dat bij jou past. Schrijf je zinnen op een plek waar ze bij jou passen. Een zin over je gedachten kun je bijvoorbeeld bij je hoofd schrijven.

Opdracht: Maak een beeldspraakboot

Zoek zinnen in de tekst die figuurlijk gebruikt zijn. Schrijf deze zinnen op een vel papier in de vorm van een boot.

Tip: Teken eerst de omlijning van een boot met potlood en schrijf hier de zinnen overheen. Gum daarna de bootlijnen weg.

Verzin zelf nog meer figuurlijke zinnen om je boot verder uit te breiden of om de omgeving van de boot te creëren.

Welke zinnen zijn figuurlijk bedoeld?

Welke figuurlijke zinnen kan ik zelf verzinnen?

Verdiepingsopdracht: Bijpassende beeldspraakboot

Doe de opdracht *Beeldspraakboot*. Hierbij koppel je de betekenis van elke figuurlijke zin aan de vorm die je met elke zin wil maken. Bijvoorbeeld: de zin ‘het zingen van de zee’ kan je als golvende zinnen opschrijven om golven rond de boot te creëren. Behalve de boot teken je ook de omlijning van minstens twee andere dingen uit het verhaal. Verzin zelf passende figuurlijke zinnen waar nodig.

Bij welke onderdelen van de boot, de omgeving of iets anders uit het verhaal passen de zinnen?

Welke figuurlijke zinnen kan ik zelf verzinnen? Waar passen deze zinnen bij?

Welke dingen uit het verhaal wil ik nog meer terug laten komen?

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Opdracht: Toneelstukjes opvoeren

Voer je toneelstukje op. Als je niet toneelspeelt luister je naar de show. Hoor je de verteller figuurlijk taalgebruik gebruiken? Dan ga je staan.

Wat vind ik van de figuurlijke zinnen?

Opdracht: Beeldspraakboot bekijken

Bekijk de tekening en lees de zinnen goed. Beantwoord in een groepje de Denkbubbelvraag.

Welke figuurlijke zinnen vind je het mooist bedacht?

Woordenschatopdracht: Flessenpost

Schrijf op een papiertje een (moeilijk) themawoord uit de tekst. Geef het woord aan je juf/meester. Vorm een kring met je klasgenootjes en geef de woordenfles door. Wanneer het geluid van de golven stopt, pakt degene met de fles er een woordkaartje uit en geeft een omschrijving. Als je weet wat er omschreven wordt steek je je vinger in de lucht.

Evaluatietoets A – woordenschat – groep 5

A. Wat is het tegenovergestelde?

Kies uit: centrum, aanspoelen, vloed, inwoner, overleven, eens, zuid

1. Wat is het tegenovergestelde van eb? _____
2. Wat is het tegenovergestelde van dood gaan? _____
3. Wat is het tegenovergestelde van noord? _____

B. Maak de zinnen compleet.

Kies uit: kwaliteit, verstoppen, opwachten, zuid, kokosnoot, kajuit, klimaat

1. In het Nederlandse _____ is het in de winter koud.
2. De piraat wilde het goud _____ zodat niemand het kon vinden.
3. Op het tropische eiland at hij elke dag een _____.

C. Maak een zin met de woorden.

1. Verkennen & centrum:

2. Kajuit & de tafel dekken:

3. Landkaart & richting:

Evaluatietoets A – woordenschat – groep 6

A. Wat is het tegenovergestelde?

Kies uit: modern, eerder, schatten, oceaan, leiden, interesseren

1. Wat is het tegenovergestelde van precies berekenen? _____
2. Wat is het tegenovergestelde van ouderwets? _____
3. Wat is het tegenovergestelde van later? _____

B. Maak de zinnen compleet.

Kies uit: ster, diepte, kennis, bekend, precies, schelpdier

1. De duiker had nauwkeurig naar de kleine schubben van de vis gekeken en hem _____ nagetekend.
2. In de _____ van de oceaan leven bijzondere vissen.
3. De zanger Racoon is _____ geworden door het nummer *Oceaan*.

C. Maak een zin met de woorden.

1. Ster & planeet:

2. Schelpdier & onderzeeër:

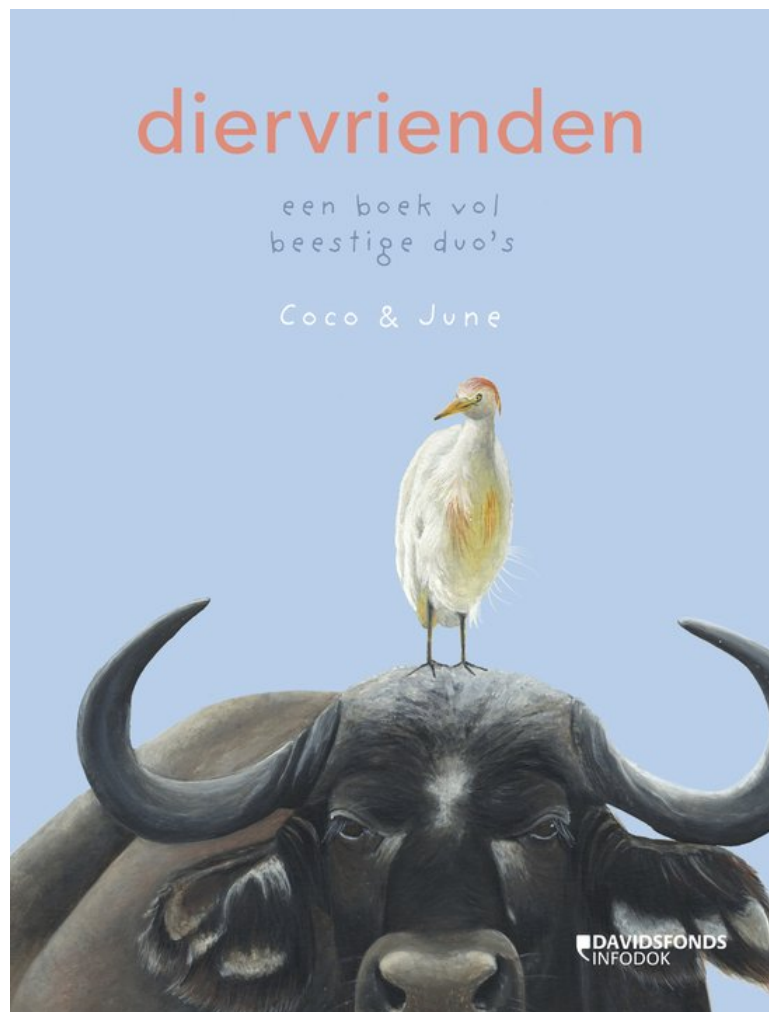
3. Kennis & verzinnen:

4. Beestige duo's

Informatieve tekst – Informatieve tekst

Sluit aan bij atelier biologie

Hoofddoelen	
Mondelinge taalvaardigheid	Ik kan de juiste informatie halen uit een gesproken instructie.
Schrijven	Ik kan een fantasieverhaal of stripverhaal met de juiste leestekens schrijven.
Onderzoekend lezen	Ik kan informatie ordenen (bijvoorbeeld met signaalwoorden en verwijswwoorden) voor een beter begrip van de tekst.

Leestekst

Fragment uit *Diervrienden, een boek vol beestige duo's*:

<https://www.rijketeksten.org/sites/default/files/downloads/Diervrienden-p-20-25.pdf>

Woordenschat

Energie, besteden, het gif, slijmerig, de kreeft, kieskeurig, de tentakel, het pantser, het slakkenhuis, het schaaldier, het plankton, zich hechten aan, de zeeanemoon, de heremietkreeft, de netelcellen, fluorescerend

1A Introductie

Opdracht: Tekendictee

Luister naar de juf of meester. Teken wat je hoort.

1B Betekenisronde

Lees nu de tekst klassikaal hardop

Opdracht: Kenmerken

Lees steeds een alinea. Beantwoord de Denkbubbelvraag na het lezen van elke alinea in tweetallen.

Wat zijn de kenmerken van het dier?

Opdracht: Volgorde (IEP/LIB)

Lees alle stukjes tekst.

Wat is de juiste volgorde van de stukjes tekst?

Leg de stukjes op de juiste volgorde en lees de tekst nog een keer.

Opdracht: Symbiose

Bedenk het antwoord op de Denkbubbelvragen.

Hoe leven een zeeanemoon en een heremietkreeft samen? Waarom doet de zeeanemoon dit? Waarom doet de heremietkreeft dit?

Werken wij in de klas ook samen zoals deze dieren? Hoe doen we dat?

Bespreek in tweetallen de Denkbubbelvragen. Blijf bij het beantwoorden van de vragen bij het onderwerp.

2 Detailronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Signaalwoorden (IEP/LIB)

Zoek de signaalwoorden in de tekst. Markeer de signaalwoorden

Is het een signaalwoord voor een tegenstelling, voorbeeld of gevolg?

Waar verwijst het signaalwoord naar?

Schrijf in de kantlijn of het signaalwoord een tegenstelling, voorbeeld of gevolg aangeeft.

Zet een pijl naar het stukje tekst waar het signaalwoord naar verwijst.

Opdracht: Meerkeuzevragen (IEP/LIB)

Schrijf de letter van het goede antwoord op je wisbordje. Bespreek daarna je keuze in tweetallen. Denk steeds eerst na over de Denkbubbelvraag en markeer die plek in de tekst. Zet het nummer van de vraag bij de gemarkeerde plek.

Waar kun je het juiste antwoord vinden in de tekst?

1. Om wat voor soort tekst gaat dit fragment uit 'Diervrienden'?

- A. Een verzonnen sprookje over pratende zeedieren
- B. Een informatief weetjesverhaal
- C. Een stripverhaal met grappige avonturen
- D. Een brief om hulp te vragen.

2. Lees de volgende zin uit de tekst over de zeeanemoon: "Mijn armen grijpen de prooi en proppen ze in mijn mond." Waar verwijst het woord 'ze' naar?

- A. De armen van de zeeanemoon.
- B. De tentakels met gif.
- C. De gevangen prooi.
- D. De rotsen in de zee.

3. Aan het einde van het stukje over de zeeanemoon staat de vraag: "Weet jij wie mij een lift kan geven naar plaatsen met vers water en voedsel?" Welk dier geeft de zeeanemoon deze 'lift' in de tekst?

- A. Een borstelworm
- B. Een grote vis
- C. Een heremietkreeft
- D. Een roofdier

4. Waarvoor gebruikt de heremietkreeft zijn kleine schaar?

- A. Om te vechten met roofdieren.
- B. Om zijn slakkenhuis mee vast te houden.
- C. Om kleine schaaldieren mee te kraken.
- D. Om stukjes voedsel naar zijn mond te brengen.

5. Waarom noemt de heremietkreeft zichzelf een opruimer van de zeebodem?

- A. Omdat hij niet kieskeurig is en wormpjes, plankton en dode vissen eet.
- B. Omdat hij de zeeanemoon overal mee naartoe neemt.
- C. Omdat hij met zijn grote schaar de rotsen schoonveegt.
- D. Omdat hij alle lege schelpen verzamelt.

6. Waardoor kan een vis niet meer bewegen als hij dicht bij een zeeanemoon komt?

- A. De vis raakt verstrikt in het slijm van de voet.
- B. De zeeanemoon schiet gifpijltjes af met zijn tentakels.
- C. De vis schrikt van de felle fluorescerende kleuren.
- D. De zeeanemoon maakt de vis blind.

Opdracht: Woordenboek (IEP/LIB)

Zoek de betekenis van de grote woorden op in het woordenboek.

Welke andere woorden zijn voor jou onbekend?

Zoek de andere onbekende woorden ook op. Maak eigen woordkaartjes.

3 Contextronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Stripverhaal

Schrijf een stripverhaal over de avonturen van zeeanemoon en heremietkreeft. Beschrijf wat de dieren samen meemaken en hoe het samenwerken hun helpt om te overleven.

Beantwoord de Denkbubbelvragen om je strip te bedenken.

Welk probleem komen zeeanemoon en heremietkreeft in het verhaal tegen?
Hoe ziet de omgeving waar zeeanemoon en heremietkreeft zich in bevinden eruit.

Wat leren zeeanemoon en heremietkreeft onderweg?

Hoe wordt het probleem opgelost? Hoe werken zeeanemoon en heremietkreeft samen om het probleem op te lossen? Welke signaalwoorden gebruik je voor een tegenstelling, gevolg of voorbeeld?

Waar gebruik je welke leestekens?

Opdracht: Fantasierverhaal

Schrijf een fantasieverhaal over zeeanemoon en heremietkreeft. Beantwoord de Denkbubbelvragen om je verhaal te bedenken.

Welk probleem komen zeeanemoon en heremietkreeft in het verhaal tegen?

	Wat leren zeeanemoon en heremietkreeft onderweg?
	Hoe wordt het probleem opgelost? Hoe werken zeeanemoon en heremietkreeft samen om het probleem op te lossen? Welke signaalwoorden gebruik je voor een tegenstelling, gevolg of voorbeeld?
	Hoe maak je het verhaal spannend of aantrekkelijk voor de lezer?
	Waar gebruik je welke leestekens?

Gebruik de schrijfkaart *Hoe schrijf ik een fantasieverhaal?* .

Schrijf het verhaal in je schrift. Maak een passende tekening bij je verhaal.

Verdiepingsopdracht: De pistoolgarnaal

Lees de tekst over de pistoolgarnaal. Vergelijk de samenwerking tussen een pistoolgarnaal en een gobie met de samenwerking tussen de zeeanemoon en de heremietkreeft. Beantwoord de Denkbubbelvragen.

	Wat doet de heremietkreeft voor de zeeanemoon? Wat doet de zeeanemoon voor de heremietkreeft? Wat doet de pistoolgarnaal voor de gobie? Wat doet de gobie voor de pistoolgarnaal?
	Wat hebben beide samenwerkingen gemeen? Wat is er verschillend? Welk voordeel heeft ieder dier van de samenwerking?

Verwerk de antwoorden in de *Double bubble map*.

Verdiepingsopdracht: Beestige duo's

Lees bladzijde 3 van https://cdn3.schooltv.nl/fileadmin/PROGRAMMA/Basisonderwijs/DeBuitendienst/Dieren_die_samenwerken.pdf . Beantwoord de Denkbubbelvragen op je wisbordje. Teken je beestige duo.

	Waar leven de dieren? Welk probleem heeft dier A? Welk probleem heeft dier B? Hoe helpen de dieren elkaar?
	Hoe helpt dier A dier B? Hoe helpt dier B dier A?

Waarom is dit een voorbeeld van symbiose?

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Opdracht: Luister en vat samen

Vertel aan een maatje wat jij nu weet over zeeanemonen en heremietkreeften. Je maatje luistert. Als je klaar bent met vertellen vat jouw maatje jouw verhaal samen. Wissel daarna van rol.

Wat heb je geleerd over zeeanemonen en heremietkreeften? Hoe ziet een zeeanemoon eruit? Hoe ziet een heremietkreeft eruit? Wat hebben de zeeanemoon en de heremietkreeft met elkaar te maken?

Woordenschatopdracht: Tik-tak BOEM

Beschrijf het woord dat boven op de stapel kaartjes ligt zo snel mogelijk. Is het woord goed geraden, dan geef je de stapel door naar links. Heb je de stapel woorden als de timer gaat, dan ben je af.

5. Het gevaarlijke lampje van diepzeehengelvissen

Informatieve tekst – Thematekst

Sluit aan bij atelier biologie

Hoofddoelen

Mondelinge taalvaardigheid	Ik kan hoofdpunten van korte berichten op radio en televisie of internet begrijpen.
Schrijven	Ik kan een recensie schrijven

Leestekst

Luister van de podcast Expeditie Oceaan de aflevering *Het gevaarlijke lampje van diepzeehengelvissen* via: <https://kinderpodcasts.nl/project/expeditie-oceaan-podcast/>

Woordenschat

Bevroren, eens, de ontdekkingsreis, overleven, de reactie, de spriet, verlaten, de vlakten, actief, angstaanjagend, favoriet, geen hand voor ogen zien, hoogst, de oceaan, online, de partner, zich iets kunnen voorstellen, de diepzee, de zeebodem, de waterdruk, het koraal, het plankton, de tentakels, de trog, de bioluminescentie, het roofdier, de bacterie, de expeditie, de levensvormen, organisch

1A Introductie

Opdracht: Podcast

Beantwoord met elkaar de Denkbubbelvragen.

Wat is een podcast?

Wat is een diepzeehengelvis?

Waar zou de podcast over gaan?

1 Betekenisronde

Luister nu naar de podcast

Opdracht: Dobbelen

Dobbel met de dobbelsteen. Luister naar de vraag van de juf of meester. Beantwoord in tweetallen de vraag.

Opdracht: Mindmap

Maak een mindmap over de Denkbubbelvraag.

Wat is er in de podcast over de diepzee verteld?

Opdracht: Placemat

Vul met je groepje de placemat in. Vul eerst zelf je antwoord op de Denkbubbelvraag in. Bespreek daarna alle antwoorden. Kom tot een gezamenlijk antwoord.

Wat is er in de podcast over de diepzee verteld?

2 Detailronde

Luister de podcast

Opdracht: Stop en vertel

Luister naar de podcast. Als de aflevering stil wordt gezet, bespreek je met je maatje wat jullie net gehoord hebben.

Opdracht: De diepzee

Luister naar de podcast.

Wat leer ik in de podcast over elke laag van de Diepzee?

Schrijf op de juiste plek op het vel de informatie uit de podcast.

Opdracht: Woorddetective

Je krijgt met je tweetal een woord. Luister naar de podcast. Beantwoord de Denkbubbelvragen.

Wat betekent het woord? Wat heb je in de podcast gehoord, waardoor je de betekenis weet?

Vul het woordkaartje aan met de betekenis.

3 Contextronde

Luister de podcast

Opdracht: Recensie schrijven

Schrijf een recensie over de podcast *Het gevaarlijke lampje van diepzeehengelvissen*. Gebruik de schrijfkartaal *Hoe schrijf ik een recensie?* Geef je recensie een titel van maximaal vier woorden.

Welk stukje van de podcast vond je het interessantst, grappigst of spannendst? Waarom?

Voor wie is deze podcast leuk of interessant? Waarom? Zou je de podcast aanraden? Waarom?

Wat vond je goed aan de podcast? Wat vond je minder goed? Waarom?

Verdiepingsopdracht: Recensie uitbreiden

Bereid je recensie over de podcast uit. Beantwoord de Denkbubbelvragen in je recensie. Geef bij je antwoorden redenen en een voorbeeld uit de podcast.

Is de uitleg goed te begrijpen?

Vertelt de presentator op een boeiende manier?

Helpen muziek en geluidseffecten om de podcast aantrekkelijk te maken? Hoe wordt dat gedaan?

Leer je genoeg interessante dingen? Welke dingen leer je?

Opdracht: Podcast diepzeedier

Kies een diepzeedier uit <https://www.greenpeace.org/nl/oceanen-categorie/68152/ontdek-de-mysterieuze-dieren-van-de-diepzee/>. Maak een podcast aflevering over dit dier. Volg de stappen in de kaart *Hoe maak ik een...? Podcast*.

Welke informatie over het diepzeedier ga ik vertellen?

Welk diepzeedier vind ik interessant om iets over te vertellen?

Hoe maak ik de informatie over het diepzeedier interessant voor de luisteraar?

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Opdracht: Recensie lezen

Lees de recensie van een groepsgenootje. Beantwoord de Denkbubbelvraag.

Wil je door deze recensie naar de podcast luisteren? Waarom wel of niet?

Opdracht: Rondschrijven

Je werkt in een groepje. Schrijf op een blad zelf een feitje over de les. Geef je blad door. Je krijgt het blad van een groepsgenootje. Vul hier ook een feitje uit de les op in. Ga door totdat iedereen geweest is.

Wat vond jij een interessant feitje?

Woordenschatopdracht: Mix en ruil

Je krijgt een woordkaart. Loop door de klas. Op het teken van de juf of meester zoek je een klasgenoot. Noem het woord op de woordkaart. Je klasgenoot noemt de betekenis. Wissel van rol. Als je allebei geweest bent, dan wissel je van kaartje. Zoek een nieuwe klasgenoot.

Evaluatietoets B – schrijven – groep 5/6

Opdracht: Schrijf een recensie

Je schrijft een recensie over de podcast.

1. Luister de podcast *Het gevaarlijke lichtje van diepzeehengelvissen* nog een keer.
2. Geef in je schrift of op je wisbordje antwoord op de Denkbubbelvragen.
3. Bekijk de checklist.
4. Schrijf een recensie over de podcast.
5. Gebruik hiervoor de schrijfkaart *Hoe schrijf ik een...? Recensie*.

Denkbubbelvragen

	Welk stukje van de podcast vond je het interessantst, grappigst of spannendst? Waarom?
	Voor wie is deze podcast leuk of interessant? Waarom? Zou je de podcast aanraden? Waarom?
	Wat vond je goed aan de podcast? Wat vond je minder goed? Waarom?

Checklist

Als je het doel hebt behaald mag je een krul zetten in het vakje.

Ben je klaar? Laat iemand anders jouw toets controleren.

	Doel	Eigen controle	Controle van ander
1	Ik heb de titel en maker van de podcast genoemd.		
2	Ik heb kort verteld waar de podcast over gaat.		
3	Ik heb geschreven wat ik van de podcast vind.		
4	Ik heb mijn mening onderbouwd met een voorbeeld.		
5	Ik heb de plus en minpunten geschreven.		
6	Ik heb verteld voor wie de podcast geschikt is.		
7	Ik heb verteld of ik de podcast zou aanraden.		
8	Ik heb de podcast een eindbeoordeling gegeven.		
9	Ik heb mijn recensie een titel van maximaal 4 woorden gegeven.		
10	Ik heb tijdens het schrijven gelet op de opmaak en ik heb leesbaar geschreven.		

Hoe schrijf ik een...?

RECENSIE

6. Waar zijn de vissen in de Waddenzee gebleven?

Informatieve tekst – Thematekst

Sluit aan bij atelier biologie

Hoofddoelen

Onderzoekend lezen

Ik kan oorzaken en gevolgen uit een tekst halen.

Mondelinge taalvaardigheid

Ik kan een korte presentatie geven aan de hand van steekwoorden (5-10 minuten)

Leestekst

<https://www.kidsweek.nl/nieuws/waar-zijn-de-vissen-in-de-waddenzee-gebleven~34e62bf>

Woordenschat

de onderzoeker, de komende week, de oorzaak, de provincie, de dijk,
het klimaat, de zender, ontvangen, melden, de visserij, iemand
gevangennemen, noord

1A Introductie

Opdracht: Op de Waddenzee

Beantwoord de Denkbubbelvragen.

Ben je wel eens op de Waddenzee geweest?

Wat heb je daar gezien?

Wat kun je er nog meer over vertellen?

Opdracht: De Waddenzee bekijken

Bekijk de afbeelding en de titel van de tekst. Beantwoord de Denkbubbelvragen in tweetallen.

Wat valt je op aan de Waddenzee?

Waar denk je dat de tekst over gaat?

1B Betekenisronde

Lees nu de tekst klassikaal hardop

Opdracht: Tekening maken

Geef eerst in je hoofd antwoord op de Denkbubbelvragen. Maak een tekening van de vis in de Waddenzee. Verwerk hierin wat je hebt gelezen over de vissen in de Waddenzee.

Schrijf woorden bij je tekening.

Wat weet je over vissen in de Waddenzee? Wat hebben ze in hun buik?

Waarom zit er minder vis in de Waddenzee?

Opdracht: Het Kindernieuwsuur

Jullie zijn gevraagd door het Kindernieuwsuur om een interview te geven over de vissen in de Waddenzee. Bedenk eerst samen drie vragen en antwoorden bij de tekst. Bepaal daarna wie er gaat interviewen en wie er geïnterviewd wordt. Speel daarna het Kindernieuwsuur alsof jullie echt op tv zijn.

2 Detailronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Multi flow-map invullen

Vul de multi flow-map in. Zet in het midden: *Minder vissen in de Waddenzee*. Denk na over de Denkbubbelvragen en vul de multi flow-map verder in.

Wat zijn de oorzaken van minder vissen in de Waddenzee?

Kun je zelf gevolgen bedenken?

Opdracht: Kritisch lezen

In de tweede alinea staat de zin: “Hoe komt het dat die vissen zijn gevlogen?”. Onder het kopje ‘De Afsluitdijk en vissers’ staat deze zin: “Maar het zou ook kunnen dat de Afsluitdijk tussen het IJsselmeer en de Waddenzee de zwemmers tegenhoudt.”

Bespreek de Denkbubbelvragen in tweetallen.

Zijn de vissers echt gevlogen?

Worden er echte zwemmers tegengehouden?

Wat wordt er wel met deze zinnen bedoeld?

Worden de woorden letterlijk of figuurlijk gebruikt?

Opdracht: Vragen over de tekst beantwoorden (LIB/IEP)

Schrijf de letter van het goede antwoord op je wisbordje. Bespreek daarna je keuze in tweetallen. Denk steeds eerst na over de Denkbubbelvraag en markeer die plek in de tekst. Zet het nummer van de vraag bij de gemarkeerde plek.

Waar kun je het juiste antwoord vinden in de tekst?

1. Hoeveel vis is er in de afgelopen 55 jaar uit de Waddenzee verdwenen?

- A. Ongeveer een kwart van de vissen
- B. Ongeveer de helft van de vissen
- C. Ongeveer 1 op de 90 vissen
- D. Ongeveer 9 op de 10 vissen

2. Waarom krijgen sommige vissen een zendertje?

- A. Om te weten hoeveel eten ze nodig hebben
- B. Om te kunnen volgen waar ze naartoe zwemmen
- C. Om te zien hoe oud ze worden
- D. Om ze sneller te laten groeien

3. Welke mogelijke oorzaak wordt genoemd voor de afname van het aantal vissen?

- A. Te veel vogels in de Waddenzee
- B. Te weinig regen
- C. De temperatuur van het water
- D. Te laag water

4. Waarom is de Afsluitdijk een probleem voor vissen?

- A. De dijk maakt het water te warm.
- B. De dijk blokkeert de weg van het IJsselmeer naar de Waddenzee.
- C. De dijk zorgt ervoor dat vissen geen voedsel kunnen vinden.
- D. De dijk maakt het water in de Waddenzee zoet.

3 Contextronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Een actieplan schrijven

Schrijf een actieplan om de vissen te helpen.

Welk probleem hebben de vissen in de Waddenzee?

Welke oplossingen kun je bedenken voor dit probleem?

Hoe kun je andere mensen overtuigen om zich aan te sluiten bij jouw actie?

Opdracht: Creatieve verbinding

Je krijgt met je groepje een voorwerp. Geef antwoord op de Denkbubbelvraag. Een iemand per groepje schrijft het antwoord op.

Welk voorwerp heb je gekregen?

Wat heeft het voorwerp met de tekst te maken?

Kun je een ander voorwerp bedenken dat op een onverwachte manier met de tekst te maken heeft?

Verdiepingsopdracht: Waddenzeejournaal

Maak een Waddenzeejournaal van ongeveer een minuut. Geef eerst antwoord op de Denkbubbelvragen. Bedenk daarna wat je wilt vertellen en schrijf dit in steekwoorden op. Eindig het journaal met een boodschap of een vraag waarmee je mensen aanspoort om het probleem op te lossen.

Welk probleem speelt zich volgens de tekst af in de Waddenzee?

	Welke gevolgen heeft dit?
	Welke oplossingen en acties kun je bedenken?
	Hoe kun je mensen activeren om aan deze oplossingen en acties mee te werken?

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Opdracht: Dobbelen

Gooi om de beurt met de dobbelsteen. Doe de opdracht die bij het getal hoort.

1. Noem een woord dat je lastig vond uit de tekst.
2. Noem twee dingen uit de tekst die je nog niet wist.
3. Noem 3 oorzaken van het probleem uit de tekst.
4. Bedenk een andere titel voor de tekst.
5. Noem 5 woorden die bij het onderwerp van de tekst passen.
6. Vertel hoe jij het vissenprobleem in de Waddenzee zou oplossen.

Woordenschatopdracht: Raad het woord

1. Markeer vijf woorden uit de tekst die met het thema *Oceanen* te maken hebben.
2. Omschrijf om de beurt een woord.
3. De ander mag drie keer proberen om het woord te raden.
4. Als je het woord goed hebt geraden, schrijf je het op.
5. Wie de meeste woorden raadt wint!

7. Badeendje maakte wereldreis

Informatieve tekst – Krantenbericht

Sluit aan bij atelier aardrijkskunde

Hoofddoelen

Woordenschat

Ik begrijp nieuwe woorden.

Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context.

20 juli 2003

DE WADDENKRANT

Badeendje maakte wereldreis

TEXEL – Op een zandbank nabij Texel vond een strandjutter een badeendje. Het gele eendje drijft al sinds 1992 op de oceaan en heeft nu de Waddenzee bereikt.

Door de lage waterstand van vorige week kon een Texelaar een deel van het wad bewandelen dat normaliter onbereikbaar is. Tijdens het wadlopen deed hij een vondst. Hij zag een versleten badeendje liggen met scheef, ingedeukt kopje. De strandjutter wist meteen dat hij iets bijzonders had gevonden. Hij had eerder gelezen dat er wereldwijd duizenden badeendjes op stranden zijn aangespoeld. Opvallend genoeg zien alle badeendjes er hetzelfde uit. Waar zouden de badeendjes vandaan komen?

In 1992 was er een containerschip met een grote scheepslading onderweg van Hongkong naar de Verenigde Staten. Door een storm kwamen er twaalf zeecontainers in de zee terecht. Eén daarvan bevatte 29.000 badeendjes, die voor de verkoop in de VS bestemd waren. Deze zeecontainer barstte open en de eendjes begonnen aan een internationale reis over de oceaan. Onbedoeld begon er een enorm wetenschappelijk experiment. Oceanografen onderzochten waar de eendjes aanspoelden en konden zo de zeestromen beter in kaart brengen.

De eendjes dreven niet alleen met de zeestromen mee, de wind gaf ze een extra duwtje in de rug. Omdat de eendjes op het oppervlaktewater bleven drijven, kon de wind ze gemakkelijk meenemen. Daardoor bereikten ze soms nog sneller nieuwe plekken dan de oceanografen hadden verwacht.

Na ruim een decennium op zee zijn sommige eendjes in het Nederlandse kustgebied terechtgekomen. Uiteindelijk heeft één van deze eendjes nu ook Texel bereikt.

Woordenschat

De zandbank, de stroom, de container, de lading, het oppervlaktewater, de waterstand, internationaal, wereldwijd, bereikbaar, het decennium, de strandjutter, wadlopen, de oceanograaf, het kustgebied

1 Betekenisronde

Lees nu de tekst klassikaal hardop

Opdracht: WonderWoorden

Doorloop de stappen van de werkvormkaart *WonderWoorden*.

In elke ronde doorloop je dezelfde stappen.

2 Detailronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: WonderWoorden

Doorloop de stappen van de werkvormkaart *WonderWoorden*.

Opdracht: Signaalwoorden

Schrijf vier zinnen. Zet in elke zin minstens één gemarkeerd woord en één signaalwoord.

Laat daarna je zinnen lezen door een klasgenoot. Die onderstreept het signaalwoord.

Welke zin kan ik maken met het behandelde woord en een signaalwoord?

Welk signaalwoord heeft mijn klasgenoot gebruikt?

3 Contextronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: WonderWoorden

Doorloop de stappen van de werkvormkaart *WonderWoorden* .

Opdracht: Nu anders

Schrijf een kort verhaal van vier tot zes zinnen met zes van de gemarkeerde woorden. Zorg ervoor dat dit verhaal heel anders verloopt dan het krantenartikel. Gebruik minstens drie signaalwoorden.

Kan je een verhaal bedenken dat heel anders is dan het krantenartikel?
Waar gaat je verhaal over?

Verdiepingsopdracht: Extra moeilijke woorden

Voeg drie WonderWoorden die je nog niet kent toe aan je tekst. Vraag aan je juf of meester welke drie woorden je mag gebruiken.

Hoe kan je de betekenis van deze woorden achterhalen?
Kan je dezelfde manieren gebruiken die je deze week hebt geleerd?

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Opdracht: WonderWoorden

Doorloop de stappen van de werkvormkaart *WonderWoorden* .

Woordenschatopdracht: Dobbelen

Werk in groepjes van drie of vier. Als je aan de beurt bent neem je eerst een gemarkeerd woord in gedachte. Daarna gooi je met de dobbelsteen en voer je de opdracht die bij het getal hoort uit. De rest raadt welk woord je in je hoofd hebt.

1. Beeld het woord uit.
2. Zeg het woord achterstevoren.
3. Zeg een woord dat (bijna) hetzelfde betekent.
4. Teken het woord.
5. Gooi opnieuw.

6. Bedenk een zin met het woord, maar laat het woord weg.

Weet je nog wat alle woorden betekenen?

Welke opdracht die je deze week hebt gedaan zou je nog eens willen doen?

Evaluatietoets C – woordenschat – groep 5

A. Wat betekent het woord?

Match het woord met de betekenis.

energie	•	• Alles wat er in de laadbak ligt
besteden	•	• Gebruiken / uitgeven / betalen
bevroren	•	• Nog in leven zijn nadat er iets is gebeurd
overleven	•	• Een grote dichte kist om dingen in te vervoeren
de lading	•	• De kracht om iets te doen
de container	•	• Door de kou hard geworden

B. Is het dikgedrukte woord goed gebruikt?

1. Zij voorstelt dat de Waddenzee steeds warmer zal worden.	☐ goed	☐ fout
2. Een provincie is groter dan een stad, maar kleiner dan een land.	☐ goed	☐ fout
3. Als je een gat prikt in de dijk, stroomt het water erdoorheen.	☐ goed	☐ fout
4. Tijdens eb kwam de zandbank boven water te staan.	☐ goed	☐ fout

C. Maak een zin met het woord.

1. De ontdekkingsreis:

2. De reactie:

3. Erachter komen:

Evaluatietoets C – woordenschat – groep 6

A. Wat betekent het woord?

Match het woord met de betekenis.

kieskeurig	•	• Iemand met wie je samen leeft.
de partner	•	• Meest geliefd, dat wat de voorkeur heeft.
actief	•	• Niet snel tevreden zijn met iets.
wereldwijd	•	• Wat de hele wereld omvat.
favoriet	•	• Via het internet.
online	•	• Veel doen en veel bewegen.

B. Is het dikgedrukte woord goed gebruikt?

1. Kevin had een angstaanjagend masker opgezet.	☐ goed	☐ fout
2. Het is hier zo donker dat ik geen hand voor ogen zie.	☐ goed	☐ fout
3. Als je honderd jaar wordt, heb je één decennium geleefd.	☐ goed	☐ fout
4. Een oceanograaf is de bestuurder van een schip op de oceaan.	☐ goed	☐ fout

C. Maak een zin met het woord.

1. Slijmerig:

2. Internationaal:

3. Het oppervlaktewater:

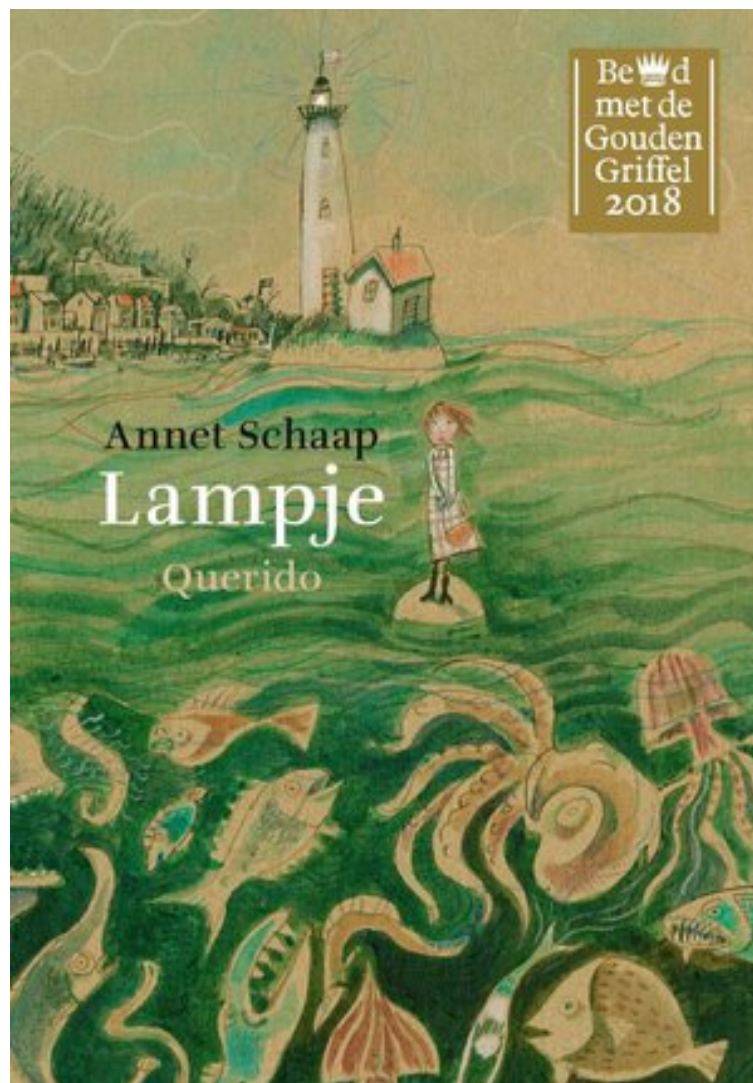

8. Lampje

Amuserende tekst – Jeugdliteratuur

Sluit aan bij atelier techniek

Hoofddoelen

Onderzoekend lezen

Ik herken verschillende emoties in een tekst, zoals verdriet, boosheid en blijdschap.

Ik leef mee met personages uit een boek of tekst.

Ik kan vertellen wat ik voel bij een verhaal.

Leestekst

Lees de tekst hier:

<https://www.rijketeksten.org/zoek-rijke-tekst/het-monster-onder-het-bed>

Woordenschat

De wasbak, het wezen, de schilfer, glanzend, de grendel, eindeloos, schimmelen, grauw

1A Introductie

Opdracht: Lampje

Bespreek in tweetallen de Denkbubbelvraag.

Het boek heet *Lampje*. Wat zou deze titel met het thema Oceanen te maken kunnen hebben?

1B Betekenisronde

Lees nu de tekst klassikaal hardop

Lees *Het monster onder het bed* (pp. 102 – 107) helemaal voor. Dit kun je eventueel ook al doen tijdens het vaste voorleesmoment op de dag.

Lees *Een lied voor het monster* (pp. 108 – 111) klassikaal hardop.

Opdracht: Placemat

Schrijf op de placemat in jouw vak wat je al weet over de tekst. Vergelijk dit daarna met wat je groepje heeft opgeschreven. Vat in het midden samen wat jullie hebben geschreven.

Wat heb je onthouden over de tekst?

Wat hebben de anderen onthouden?

Hoe kunnen jullie de verschillende vakken in het midden samenvatten?

1. Waar is lampje?

- D. In de vuurtoren
- E. In een huisje in de buurt van de vuurtoren
- F. In het huis van opa Vis

2. Hoe voelt het monster zich in het verhaal?

- A. Verliefd
- B. Angstig
- C. Verdrietig

3. Hoe voelt Lampje zich tijdens het verhaal?

- A. Eerst is ze bang, daarna is ze moedig.
- B. Eerst is ze verdrietig, daarna is ze blij.
- C. Eerst is ze stil, daarna is ze luidruchtig.

4. Welke titel past bij het boek waar de tekst instaat?

- A. Vuurtoren
- B. Vader
- C. Lampje

5. Waar kun je deze tekst lezen?

- A. In een leesboek
- B. In de krant
- C. In een tijdschrift

6. Waarom heeft de schrijver deze tekst geschreven?

- A. Om de lezer te overtuigen
- B. Om haar mening te geven
- C. Om de lezer te amuseren

2 Detailronde

Advies: Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende opdrachten.

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Lees alleen *Een lied voor het monster* (pp. 108 – 111).

Het andere hoofdstuk wordt niet meer herhaald.

Opdracht: Wat voel je?

Teken bij elk stukje uit het hoofdstuk *Een lied voor het monster* twee emoticons. Teken links van de tekst hoe Lampje zich voelt en rechts van de tekst hoe jij je voelt door het stukje tekst.

Opdracht: Themawoorden

Markeer in drie minuten zo veel mogelijk woorden die met het thema oceanen te maken hebben in het hoofdstuk *Een lied voor het monster*. Schrijf ze daarna op alfabetische volgorde over. Geef tot slot in tweetallen antwoord op de Denkbubbelvragen.

Weet je wat al deze woorden betekenen?

Hoe kun je achter de betekenis komen van de moeilijke woorden?

3 Contextronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Lees alleen *Een lied voor het monster* (pp. 108 – 111).

Het andere hoofdstuk wordt niet meer herhaald.

Opdracht: Jouw reactie

Herschrijf het hoofdstuk *Een lied voor het monster*. Nu heb jij de hoofdrol in het verhaal in plaats van Lampje. Schrijf een verhaal van ongeveer één bladzijde. Verwerk in het verhaal twee keer een emotie.

Hoe zou jij reageren als je zag wat er onder het bed lag?

Wat zou je zeggen? Waar zou jij heen gaan?

Welke emoties zou je hebben?

Wat zou er daarna gebeuren?

Opdracht: Vervolg

Beantwoord de Denkbubbelvragen in tweetallen. Schrijf daarna een vervolg op de tekst van minstens tien regels.

Lees de laatste zin. Waarom is dit een interessante zin om een hoofdstuk mee te eindigen?

Wat is er gebeurd in de tekst? Wat zou er hierna kunnen gebeuren?

Hoe denk je dat Lampje zich voelt aan het eind van het verhaal? Hoe zou ze zich hierna voelen?

Verdiepingsopdracht: Vervolg vanuit samenvatting

Zoek online een samenvatting van het boek *Lampje*. Beantwoord daarna de Denkbubbelvragen.

Waar in de samenvatting gaat het over het hoofdstuk dat je hebt gelezen?

Wat gebeurt er daarna?

Wat zou er op dat moment nog meer in het boek gebeuren dat niet in de samenvatting staat?

Hoe zou je dit in de stijl van *Lampje* kunnen opschrijven?

Schrijf nu in de stijl van *Lampje* de bladzijde die na het hoofdstuk komt dat je hebt gelezen. Bedenk ook een titel voor het hoofdstuk.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Opdracht: Zoek iemand die...

Loop door de klas. Vat je tekst steeds samen aan andere klasgenoten. Als je iemand hebt gevonden die een tekst heeft geschreven die heel erg op die van jou lijkt, lezen jullie de teksten aan elkaar voor.

Wat vind je mooi aan de tekst van de ander dat jij zelf niet hebt opgeschreven?

Welke emoties zie je terug in de tekst van de ander?

Woordenschatopdracht: Naamgedicht

Maak een naamgedicht bij het boek *Lampje*. Schrijf een zin die begint met de L, dan met de A, dan met de M, enzovoorts. Gebruik zoveel mogelijk woorden uit de tekst.

9. Plastic soep surfer

Informatieve tekst – Thematekst

Sluit aan bij atelier aardrijkskunde

Hoofddoelen	
Mondelinge taalvaardigheid	Ik kan informatie verzamelen door het houden van een vraaggesprek/interview.
Onderzoekend lezen	Ik kan zelf Denkbubbelvragen bedenken.

Leestekst

De tekst is een fragment uit *Van boswachter tot Youtuber. Worden wat je wil*. Van Arwen Kleyngeld.

Lees de tekst op: <https://www.rijketeksten.org/sites/default/files/downloads/Kleyngeld-Van-boswachter-tot-YouTuber-Plastic-Soup-Surfer.pdf>

Woordenschat

De stroming, onzeker, de oceaan, de massa, surfen, de rotzooi, het statiegeld, het koraal, samenklonteren, de plasticsoep, de milieuramp, afbreekbaar, de microplastics, blut, het milieu, de strandtent, samensmelten, campagne voeren, volhardend, de bijzaak

1A Introductie

Opdracht: Vragen beantwoorden over het filmpje

Beantwoord in tweetallen de Denkbubbelvragen.

Wat is plastic soep?

Hoe komt een plastic fles uiteindelijk in de maag van een vis terecht?

Hoe komen we af van het plastic?

Opdracht: Vragen beantwoorden over de inleiding

Beantwoord in tweetallen de Denkbubbelvragen.

Wat is plastic soep?

Waarom is plastic soep een probleem?

Waar komt al het plastic afval vandaan?

1B Betekenisronde

Lees nu de tekst klassikaal hardop

Opdracht: Vraag bedenken

In elke alinea beantwoordt Plastic Soup Surfer een vraag die door de schrijver van de tekst is bedacht. Bedenk welke vragen Plastic Soup Surfer heeft beantwoord in de andere alinea's en schrijf deze op in je schrift. Schrijf dit als volgt op:

1. Fietstocht naar Marokko – *Hoe ben je Plastic Soup Surfer geworden?*

Opdracht: Denkbubbelvragen verzinnen

Bedenk vier Denkbubbelvragen waarvan je het antwoord in de tekst kunt vinden. Elke vraag moet met een vraagwoord beginnen. Je mag elk vraagwoord maximaal één keer gebruiken. De vraagwoorden zijn: wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe. Schrijf de vragen op in je schrift.

Wie/wat/waar/wanneer/waarom/hoe...

Stel elkaar vervolgens om de beurt in tweetallen een vraag. Je markeert de antwoorden op de vragen van je klasgenoot in de tekst.

2 Detailronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Inleiding – kern – slot

Schrijf de woorden “inleiding”, “kern” en “slot” op de goede plekken in de kantlijn. Onderstreep daarna de woorden die terugkomen in de inleiding, de kern en het slot. Geef daarna antwoord op de Denkbubbelvragen in je schrift.

1. Hoe helpt de inleiding jou om de tekst beter te begrijpen?
2. Welke zin verbindt de inleiding met de kern?
3. Waarom heeft de schrijver juist dit slot gekozen, denk je?
4. Welk deel van de tekst is het belangrijkste?

Opdracht: Leef je mee?

Stel de Denkbubbelvragen aan je klasgenoot:

Wat vind jij van de plastic soep?

Wat vind jij van de actie van de Plastic Soup Surfer?

Zou jij ook Plastic Soup Surfer willen worden? Waarom wel/niet?

Wat denk je dat Plastic Soup Surfer leuk vindt aan zijn leven?

Wat vindt hij minder leuk om te doen? Waarom doet hij dat dan toch?

Vraag hierbij ook door. Stel bijvoorbeeld vragen als:

- Hoe weet je dat?
- Waar lees je dat?
- Waarom?
- Kun je een voorbeeld geven?

Opdracht: Welk woord?

Bedenk drie zinnen met in elke zin een ander woord dat op het bord staat. Schrijf deze op in je schrift, maar laat in plaats van het woord een gat in de zin staan.

Wissel daarna met iemand van schrift en vul elkaars zinnen in.

3 Contextronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Toneeldialoog

Je schrijft in tweetallen een toneeldialoog. Een dialoog is een scène waarin twee mensen met elkaar in gesprek gaan. Jullie krijgen een onderwerp waar de dialoog over moet gaan. Beantwoord eerst de Denkbubbelvragen.

	Met wie gaat Plastic Soup Surfer in gesprek?
	Wat zou diegene van Plastic Soup Surfer vinden?
	Waar en wanneer komen ze elkaar tegen?
	Wat zou er kunnen gebeuren tussen deze twee mensen?
	Wie speelt Plastic Soup Surfer? Wie speelt de andere rol?

Schrijf nu jullie dialoog. Beide personages komen zeven tot tien keer aan het woord. Zorg ervoor dat de dialoog er netjes uitziet, zodat een ander tweetal het ook zou kunnen spelen.

Als je klaar bent kun je de dialoog gaan oefenen.

Verdiepingsopdracht: Vervolg

Je schrijft een vervolg op je dialoog. Geef eerst antwoord op de Denkbubbelvragen.

Wat is er in de vorige dialoog gebeurd?

Wat gebeurt er in deze dialoog?

Speelt de dialoog zich op dezelfde plek af?

Schrijf nu jullie tweede dialoog. Zorg ervoor dat ook deze er netjes uitziet, zodat iemand anders deze zou kunnen spelen. Als je klaar bent kun je de vorige en deze scène achter elkaar oefenen.

Opdracht: Vragen bedenken

Werk in tweetallen. Bedenk bij één van de volgende drie Denkbubbels een vraag. Het antwoord mag niet letterlijk in de tekst staan. Schrijf de vraag in je schrift. Je kunt de hulpzin gebruiken en de vraag zelf afmaken.

Hoe zou ... zich voelen als ...?

Wat zou jij doen als je ... was?

Wat heeft ... met jou te maken?

Heb jij ook wel eens dat ...?

Wat vind jij van ...?

Welke oplossing zou jij bedenken voor ...?

Controleer als je klaar bent of de vraag aan de eisen voldoet:

- Kun je over de vraag doorpraten?
- Moet je nadenken over de vraag?
- Kan je de vraag beantwoorden met meer dan ja of nee?

Als dit het geval is, heb je een goede vraag bedacht! Pas de vraag anders nog een beetje aan. Schrijf deze daarna op een post-it. De juf / meester vertelt straks wat jullie met de post-its gaan doen.

Klaar? Bedenk nog een vraag op dezelfde manier.

Verdiepingsopdracht: Interviewvragen bedenken

Bedenk bij elke Denkbubbel hieronder één vraag die je aan Plastic Soup Surfer zou willen stellen. Gebruik eventueel de hulpzinnen. Maak vragen waardoor je een antwoord krijgt dat nog niet in de tekst staat.

Is ... een feit of een mening?

Hoe weet je of het klopt dat ...?

Wat heeft ... met jou te maken?

Heb jij ook wel eens dat ...?

Wat vind jij van ...?

Welke oplossing zou jij bedenken voor ...?

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Opdracht: Dialoog opvoeren

Laat je dialoog zien. De andere kinderen beantwoorden daarna de Denkbubbelvraag.

Wat vond je van de dialoog?

Wat zou jij anders doen?

Wat zou jij hetzelfde doen?

Opdracht: Zin bedenken

Welk van deze woorden kende je eerst niet en nu wel?

Bedenk een zin met dat woord. Schrijf die op je wisbordje.

Evaluatietoets D – schrijven – groep 5/6

Opdracht: Dagboekfragment van Plastic Soup Surfer

Je gaat een dagboekfragment uit het perspectief van de Plastic Soup Surfer schrijven.

1. Lees de tekst *Plastic Soup Surfer* nog een keer.
2. Geef in je schrift / op je wisbordje antwoord op de Denkbubbelvragen.
3. Bekijk de checklist.
4. Schrijf een dagboekfragment. Gebruik de schrijfkarta *Hoe schrijf ik een... dagboekfragment?*

Denkbubbelvragen

	Over welke dag uit het leven van <i>Plastic Soup Surfer</i> is het interessant om een dagboekfragment te schrijven?
	Wat gebeurt er op die dag?
	Hoe zou <i>Plastic Soup Surfer</i> die dag beleven?

Checklist

Als je het doel hebt behaald mag je een krul zetten in het vakje.

Ben je klaar? Laat iemand anders jouw toets controleren.

	Doel	Eigen controle	Controle van ander
1	Ik heb de datum en aanspreekvorm geschreven.		
2	Ik heb een belangrijk moment van de dag gekozen.		
3	Ik heb beschreven wat ik gedaan heb.		
4	Ik heb beschreven met wie en waar ik was.		
5	Ik heb verteld hoe ik het vond.		
6	Ik heb een gedachte en gevoel toegevoegd.		
7	Ik heb het dagboekfragment afgesloten.		
8	Ik heb een passende titel bij het fragment geschreven.		
9	Ik heb vanuit het perspectief van Merijn Tinga geschreven.		
10	Ik heb tijdens het schrijven gelet op de opmaak en ik heb leesbaar geschreven.		
11	Ik heb minimaal <i>een half A4'tje</i> geschreven.		

Schrijfkaart

Hoe schrijf ik een...? DAGBOEKFRAGMENT

1

Datum en aanspreekvorm.

Schrijf bovenaan de datum. Begin je tekst bijvoorbeeld met "Lief dagboek,".

2

Kies een belangrijk moment van de dag

Wat is het belangrijkste dat er gebeurd is? Kies één moment dat je uitgebreid wilt beschrijven.

3

Beschrijf wat je gedaan hebt

Noem wat je gedaan hebt. Beschrijf het zo dat de lezer het zich goed kan voorstellen (activiteit, sport,).

4

Vertel waar en met wie je was

Was je thuis, op school, bij vrienden of familie? Deed je iets samen of alleen?

5

Vertel hoe je het vond

Vond je het leuk of juist niet? Of vond je er iets anders van? Waarom?

6

Voeg een gedachte of gevoel toe

Wat dacht of voelde je? Was je blij, verrast, teleurgesteld of trots, gespannen, bang, verdrietig?

7

Sluit je dagboekfragment af

Eindig met een korte zin, bijvoorbeeld wat je daarna nog gedaan hebt of iets wat je morgen wilt doen.

8

Titel (optioneel)

Bedenk een korte, leuke titel bij je fragment, zoals "Mijn pannenkoekendag" of "De soep die ik nooit vergeet".

DE
NOORDWIJKSE
METHODE

10. Het scheepvaartmuseum

Informatieve tekst – Informatiefolder

Sluit aan bij atelier geschiedenis

Hoofddoelen

Onderzoekend lezen	Ik kan belangrijke informatie uit een tekst halen.
	Ik kan van een gelezen tekst onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken.
Schrijven	Ik gebruik een titel en tekstkopjes als ik een verhaal schrijf.

Leestekst

Informatiebrochure groepsbezoeken Scheepvaartmuseum:

[https://www.hetscheepvaartmuseum.nl/sites/default/files/2022-](https://www.hetscheepvaartmuseum.nl/sites/default/files/2022-05/Factsheet%20Groepen%20-%20Het%20Scheepvaartmuseum.pdf)

[05/Factsheet%20Groepen%20-%20Het%20Scheepvaartmuseum.pdf](https://www.hetscheepvaartmuseum.nl/sites/default/files/2022-05/Factsheet%20Groepen%20-%20Het%20Scheepvaartmuseum.pdf)

Woordenschat

De scheepvaart, de walvis, de tentoonstelling, de geschiedenis, de eeuw, de activiteiten, de mogelijkheden, de ruimte, de ontvangst, aanschuiven, vegetarisch, levensgroot, eenvoudig, diverse, volledig, meest, het uur, de collectie, de samenleving, de rondleiding, het museumbezoek, de verbeelding, interactief, de toegang, de consumptie, het product, de hoofdingang, de nadruk, online, de streekproducten, de eetcultuur, de scheepsmodellen, het toegangsbewijs, vooraanstaand, maritiem, de navigatie-instrumenten, de workshop, de schippershut, de kombuis, de museumgids, exclusief, maximum, culinair, het arrangement, de admiraliteitskamer

1A Introductie

Opdracht: Afbeeldingen en tussenkopjes.

Bekijk de afbeeldingen en tussenkopjes. Beantwoord de Denkbubbelvragen.

Waar denk je dat de tekst over gaat?

Waar gaat elk stukje over?

Waaraan zie je dat?

Zou je de tekst van het begin tot eind moeten lezen of kan je ook een klein stukje lezen?

1B Betekenisronde

Lees nu de tekst klassikaal hardop

Opdracht: Tekstsoort (IEP/LIB)

Houd een gesprek over de tekst in je groepje. Gebruik de Denkbubbelvragen en beantwoord ze samen. Verdeel de taken. Eén iemand stelt de vragen. Eén iemand bewaakt de tijd. Neem maximaal 1 minuut de tijd per vraag. Eén iemand schrijft kort jullie antwoorden op.

Wat voor soort tekst zou dit zijn? Voor wie zou de tekst bedoeld zijn?

Wat wil de schrijver dat je weet of kunt doen na het lezen van de tekst?

Is de tekst bedoeld om je te vermaken, iets uit te leggen, je te overtuigen of je informatie te geven? Welke kenmerken van de tekst laten dat zien?

Waar is een plattegrond voor bedoeld?

Waarom is de tekst in verschillende stukjes verdeeld?

Hoe kun je snel ontdekken waar de informatie over de kosten staat?

Waar op de plattegrond zou je beginnen met kijken als je voor het eerst naar het museum gaat?

Welke verschillende ruimtes zijn er in het museum?

Voor wie is een plattegrond handig?

Opdracht: Hoofd- en bijzaken (IEP/LIB)

Zoek de hoofdzaken, bijzaken en onbekende woorden in de tekst. Maak de hoofdzaken in de tekst blauw, de bijzaken geel en de onbekende woorden groen.

Opdracht: Samenvatten (IEP/LIB)

Lees de alinea die je gekregen hebt.

Beschrijf in één zin waar de alinea over gaat.

Vertel aan je groepje jouw antwoord.

2 Detailronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Routebeschrijving (IEP/LIB)

Bekijk de plattegrond op de laatste pagina. Maak een routebeschrijving. Denk na over de Denkbubbelvraag.

Welke aanwijzingen zijn er nodig om mijn route te kunnen volgen?

Schrijf je routebeschrijving in stapjes op. Gebruik de aanwijzingen die je bij de Denkbubbelvraag bedacht hebt. *Bijvoorbeeld:*

1. Ga bij de Kattenburgerstraat door de hoofdingang naar binnen.

Laat een klasgenoot de routebeschrijving met zijn/haar vinger volgen op de plattegrond.

Opdracht: Informatie opzoeken (IEP/LIB)

Beantwoord de vragen. Onderstreep steeds het antwoord op de Denkbubbelvraag in de tekst. Zoek eerst het antwoord zelf op. Bespreek dan het antwoord met je maatje.

Waar in de tekst vind je het antwoord?

1. Ik wil een rondleiding krijgen. Hoeveel moet ik voor de gids betalen?
2. Waarmee krijg je vrij toegang tot het museum?
3. Hoeveel kost een limonade met muffin of brownie?
4. Tot hoe laat kan ik in de schoolvakantie een arrangement boeken?
5. Op welk adres is het Scheepvaartmuseum?
6. Ik wil met 2 kinderen en een volwassene een rondleiding. Wat moet ik betalen?
7. Bedenk zelf een vraag.

Opdracht: Woordenschat (IEP/LIB)

Bekijk de onbekende woorden die je in ronde 1 groen gemaakt hebt.

Weet je de betekenis door naar de zin voor en de zin na het woord te kijken?

Als je de betekenis niet uit de context kan halen dan zoek je de betekenis op.

Schrijf een eigen zin met het woord.

3 Contextronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Bezoek aan het Scheepvaartmuseum

Plan een schoolreisje naar het Scheepvaartmuseum. Bekijk eerst de informatie via de link: <https://www.hetscheepvaartmuseum.nl/bezoek/onderwijs/bo>. Je kiest voor welke klas je het schoolreisje organiseert en wat de kinderen gaan doen. Volg de stappen en beantwoord de Denkbubbelvragen.

Stap 1:

Voor welke leeftijd wil jij het schoolreisje organiseren? Kleuters, groep 3 en 4, groep 5 en 6 of groep 7 en 8?

Stap 2:

Welke programma's zijn geschikt voor de gekozen leeftijd?

Lees de informatie over deze programma's door op de titels te klikken.

Stap 3:

Welk programma zou je kiezen? Waarom past dit programma goed bij de leeftijd?

Wat zullen de kinderen leuk vinden aan dit programma?

Hoeveel kost dit programma?

Schrijf in 5 zinnen op welk programma je kiest, hoe duur het is en wat twee redenen zijn om dit schoolreisje te doen.

Stap 4:

Stel dat jouw eerste keuze niet mogelijk is.

Welk programma zou je als tweede en derde keuze kiezen? Waarom passen deze programma's goed bij de leeftijd?

Wat zullen de kinderen leuk vinden aan deze programma's?

Hoeveel kosten deze programma's?

Schrijf in zeven zinnen jouw tweede en derde keuze op.

Verdiepingsopdracht: E-mail aan de directeur

Schrijf een e-mail aan de directeur met een voorstel voor het schoolreisje. Gebruik de informatie uit de opdracht *Bezoek aan het scheepvaartmuseum*. Zet in je e-mail de antwoorden op de Denkbubbelvragen.

Voor welke leeftijd is het schoolreisje? Wat zijn de kosten voor het schoolreisje?

Welk programma zou je kiezen? Waarom past dit programma goed bij de leeftijd?

Wat zijn twee redenen waarom dit programma het beste is om te doen? Wat is je tweede of derde keuze?

Gebruik de schrijfkart *Hoe schrijf je een ...? E-mail* bij het schrijven van je e-mail.

Opdracht: Informatiefolder

Lees de informatie over de verschillende programma's voor basisscholen

<https://www.hetscheepvaartmuseum.nl/bezoek/onderwijs/bo>. Klik op de titels in de tabel om de informatie over elk programma te lezen.

Maak een eigen informatiefolder over de programma's voor basisscholen bij het Scheepvaartmuseum. Geef in de informatiefolder bij elk programma korte informatie. Verwerk ook de tijdsduur, de kosten en de leeftijdsgroep in de informatiefolder. Denk bij het maken van je informatiefolder na over de Denkbubbelvragen.

Hoe maak je de informatiefolder netjes op? Welke afbeeldingen voeg je toe?

Welke tussenkopjes geef je de stukjes tekst?

Verdiepingsopdracht: Plattegrond tekenen

Bekijk de interactieve schoolplaat van het VOC-schip bij het Scheepvaartmuseum: <https://content.schooltv.nl/micrio/voc/index.html>. Teken een plattegrond van het VOC-schip.

Wat is er op elke verdieping te zien? Welke ruimtes zijn er op elke verdieping? Komen alle details op de plattegrond?

Hoe laat je met simpele tekeningen zien wat de plattegrond van het schip is?

Is het voor de bezoekers duidelijk waar de ingangen zijn? Is het voor bezoekers duidelijk welke ruimtes er op elke verdieping zijn? Kan een bezoeker de plattegrond goed lezen?

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Opdracht: Schoolreisje pitchen

Vertel in je groepje voor welk programma je gekozen hebt.

Waarom is dit programma het leukste programma?

Daarna bespreek je met elkaar welk programma jullie het leukste lijkt.

Woordenschatopdracht: Wat hoort erbij?

De juf of meester noemt een categorie. Schrijf zo veel mogelijk woorden uit de tekst op die bij deze categorie horen.

Leestekst

Het scheepsjournaal van kapitein Abdi

Wie waren de Feniciërs?

Ongeveer 3000 jaar geleden woonden de Feniciërs aan de kust van de Middellandse Zee, in het land dat nu Libanon heet. Ze waren beroemde zeevaarders en handelaren. Met hun houten schepen voeren ze over de hele zee. Ze verkochten cederhout, wijn en dure paarse stof.

Een alfabet zonder klinkers

De Feniciërs bedachten een van de eerste alfabetten. Het had 22 letters, maar er zat iets bijzonders aan: er waren geen klinkers. Ze schreven alleen de medeklinkers op. De lezer moest zelf raden welke klinkers erbij hoorden. Later namen de Grieken dit alfabet over en voegden er klinkers aan toe. Ons eigen alfabet komt daarvan!

Hoe lees je dit journaal?

Het journaal hieronder is in het Nederlands geschreven, maar op de Fenicische manier: zonder de klinkers a, e, i, o, u en y. Lees het hardop en probeer de klinkers er zelf bij te bedenken. Lukt het niet? Onderaan staat de vertaling.

Het Fenicisch alfabet:

⋈	'	⊗	T	ʃ	P
𐤁	B	𐤂	Y	𐤃	S
𐤄	G	𐤅	K	𐤆	Q
𐤇	D	𐤈	L	𐤉	R
𐤊	H	𐤋	M	𐤌	Š
𐤍	W	𐤎	N	𐤏	T
𐤐	Z	𐤑	S		
𐤒	H	𐤓	'		

Schpsjrnl vn kptn bd

Dg 1 – Vrtrk t Trs

Vndg vrtrkkn wj t d hvn vn Trs. Mjn schp ht D Snll Dlfjn. Wj hbbn cdrht, wjn n prs stf n brd. D prs stf s hl dr. Twntg rrs n tn zldn vrn mt mj m.

Dg 2 – Strm p z

D wnd s strk n d glvn zjn hg. Ht wtr splt vr ht dk. Wj hln ht zl nr bndn. k bd tt d gdn m ns t bschrn.

Dg 3 – nkmst p Cprs

D strm s vrbj. Wj kmn n n d hvn vn Ktn. Hr rln wj wjn vr kpr. D hndlr s blj n wj k.

Dg 10 – Dlfjnn nst ht schp

Vndg zwmmn dlfjnn nst ns schp. Dt s n gd tkn, zggn d zldn. Wj tn brd n gdrgd vs. D wtrvtn zjn hlf lg.

Dg 20 – nkmst n Crthg

ndljik zn wj Ind. Dt s Crthg, n nw std n ht wstn. Wj vrkpn d prs stf vr vl zlvr. Mrgn vrn wj trg nr hs.
Kptn bd

De vertaling: Scheepsjournaal van kapitein Abdi**Dag 1 – Vertrek uit Tyrus**

Vandaag vertrekken wij uit de haven van Tyrus. Mijn schip heet De Snelle Dolfijn. Wij hebben cederhout, wijn en paarse stof aan boord. De paarse stof is heel duur. Twintig roeiers en tien zeelieden varen met mij mee.

Dag 2 – Storm op zee

De wind is sterk en de golven zijn hoog. Het water spoelt over het dek. Wij halen het zeil naar beneden. Ik bid tot de goden om ons te beschermen.

Dag 3 – Aankomst op Cyprus

De storm is voorbij. Wij komen aan in de haven van Kition. Hier ruilen wij wijn voor koper. De handelaar is blij en wij ook.

Dag 10 – Dolfijnen naast het schip

Vandaag zwemmen dolfijnen naast ons schip. Dat is een goed teken, zeggen de zeelieden. Wij eten brood en gedroogde vis. De watervaten zijn half leeg.

Dag 20 – Aankomst in Carthago

Eindelijk zien wij land. Dit is Carthago, een nieuwe stad in het westen. Wij verkopen de paarse stof voor veel zilver. Morgen varen wij terug naar huis.

Woordenschat

de handel, het westen, de atlas, het koper, de Feniciërs, de zeevaarders, het cederhout, de vertaling

1A Introductie

Opdracht: Schpsjrnl vn kptn bd

Ontcijfer in tweetallen de titel van de tekst en beantwoord de Denkbubbelvragen:

Waar denk je dat de tekst over gaat?

Wat heb je nodig om de titel te kunnen ontcijferen?

1B Betekenisronde

Lees nu het informatieve gedeelte van de tekst klassikaal hardop

Opdracht: Vertalers aan het werk!

Lees om de beurt een dag hardop en vul zelf de klinkers in. Kijk pas naar de vertaling als jullie er echt niet uitkomen.

Opdracht: Eén symbool voor elke dag

Maak een symbool bij elke dag van het journaal: vijf symbolen in totaal. Vertel de reis na aan je klasgenoot met alleen jouw symbolen.

Welk symbool past het best bij de dag en waarom?

2 Detailronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: Op zoek naar woorden

Zoek de woorden koper, stof en teken in de tekst. Wat betekenen de woorden in deze tekst? Kunnen deze woorden in een andere tekst ook iets anders betekenen? Bedenk bij elk woord nog een andere betekenis. Beantwoord de Denkbubbelvraag en maak voor elk woord een kaartje.

Hoe weet je welke betekenis van *koper* in de tekst hoort?

Opdracht: De route van De Snelle Dolfijn

Maak de route van het schip op de kaart. Schrijf bij elke stop de dag en wat er gebeurde. Kleur de tijdwoorden in de tekst en beantwoord de Denkbubbelvraag.

In welke richting vaart het schip: naar het oosten of het westen? Hoe weet je dat?

Opdracht: Medeklinkerpuzzel

Bedenk zoveel mogelijk woorden bij de medeklinkers. Welk woord past in de tekst? Maak een klinkerloze zin voor een ander duo. Bespreek in tweetallen ook de Denkbubbelvraag.

Hoe helpt de rest van de zin je om het goede woord te vinden?

3 Contextronde

Lees nu de tekst met een technisch lezen werkvorm

Opdracht: De terugreis

Schrijf twee nieuwe dagen voor het journaal. Kies: ben je kapitein Abdi of een roeier? Gebruik de schrijfkaart *Hoe schrijf ik een... Scheepsjournaal* . Geef in het scheepsjournaal antwoord op de Denkbubbelvragen.

Hoe voelt een roeier zich na twintig dagen roeien?

Wat zou jij meenemen van Carthago naar huis?

Opdracht: Geheimschrift

Denk eerst na over de Denkbubbelvragen. Maak een eigen alfabet van symbolen voor minstens tien letters. Schrijf een geheime boodschap en laat een klasgenoot hem ontcijferen.

Wat maakt een symbool goed of juist moeilijk?

Welk symbool past het best bij welke letter?

Welke symbolen zie jij elke dag om je heen?

Verdiepingsopdracht: Hoe ontstaat het alfabet?

Bekijk het filmpje <https://schooltv.nl/video-item/hoe-is-het-alfabet-ontstaan-van-de-egyptische-symbolen-tot-griekse-letters>. Kies drie symbolen uit je eigen alfabet. Maak ze in drie stappen steeds eenvoudiger, tot je ze snel kunt schrijven. Schrijf je boodschap opnieuw. Kan je klasgenoot hem nog lezen?

Je versimpelde letter is sneller te schrijven, maar is hij ook nog makkelijk te herkennen? Wat is belangrijker? En waarom?

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Opdracht: Symbool

Denk na over de Denkbubbelvragen. Teken een symbool dat laat zien wat jij van de les vond. Leg het uit aan een klasgenoot. Maak van je symbool een letter die je snel kunt schrijven.

Wat was voor jou het belangrijkste van deze les en waarom kies je juist dit symbool om dat te laten zien?

Opdracht: Welke betekenis bedoel ik?

Luister naar de zin. Welke betekenis wordt bedoeld? Laat het zien met je hand. Geef jezelf daarna een duim.

Welk woord vond jij het lastigst en wat hielp jou om de goede betekenis te kiezen?

Woordenschatopdracht: Welk woord?

Raad het woord zonder klinkers. Wat betekent dit woord?